

A bolognai folyamat értékelése a turisztikai felsőoktatásban

Budapest, 2010. április 19.

Összeállította: Dr. Niklai Ákos¹

A Budapesti Gazdasági Főiskola Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Főiskolai Kara – a Nemzeti Turisztikai Bizottság (NTB) kezdeményezésére és támogatásával rendezte meg a turisztikai felsőoktatás tapasztalatait elemző konferenciáját. A rendezvényen részt vettek a turizmus és vendéglátás szakos képzést folytató felsőoktatási intézmények és az NTB-ben képviselt szakmai szövetségek vezetői, továbbá számos, a felsőoktatási intézményekkel együttműködő, a hallgatóknak szakmai gyakorlati lehetőséget biztosító vállalkozás képviselője, valamint a felsőoktatási intézmények mellett működő Szakmai Tanácsadó Testületek tagjai.

A konferencia aktualitását az adta, hogy a 2009/2010. tanévben tettek első alkalommal záróvizsgát a tanulmányaikat már a bolognai rendszerű turizmus-vendéglátás szakon megkezdett hallgatók. Ez jó alkalom volt arra, hogy az oktatási intézmények a felhasználói szféra képviselőivel közösen áttekintsék az új típusú képzés első tapasztalatait, megfogalmazzák a rendszer korrekciójára vonatkozó javaslatukat.

Az előadók és hozzászólók számos kritikai megállapítást és konstruktív javaslatot tettek a bolognai képzés rendszerét illetően. A felszólalók döntő többsége azonban egyetértett azzal, hogy a nemzetközileg széles körben elterjedt, az összehasonlíthatóságot, az átjárhatóságot és transzparenciát biztosító rendszer alkalmazásával egyidejűleg szükség van az eddig felmerült problémák kiküszöbölésére, korrekciójára, amelynek során az ágazati sajátosságok markánsabb érvényre juttatását kell szem előtt tartani. A konferencián ajánlás jelleggel megfogalmazásra került néhány olyan javaslat, amelyek megvalósítása javítaná a képzés minőségét, színvonalát és a munkaerőpiaci igényeknek történő megfelelést. Az elhangzott javaslatokat az alábbiakban összefoglaljuk.

Továbbra is cél a képzés gyakorlatorientáltságának fenntartása és erősítése. Ehhez elengedhetetlenül szükséges a szakmai gyakorlat egy félévről két félévre történő visszaállítása, mivel nélkülözhetetlenek tartjuk, hogy a hallgatók mindkét szezonnal megismerkedjenek. Törekszünk egy olyan módosító javaslat kidolgozására, amely figyelembe veszi a finanszírozási helyzetet, továbbá a felsőoktatási intézmények eltérő regionális és szervezeti, valamint fenntartói helyzetéből adódó sajátosságait.

A gyakorlatorientáltság magába foglalja az elméleti oktatás során megszerzett közgazdasági és szakmai ismeretek gyakorlati alkalmazásának elsajátítását is a főiskolai/egyetemi időszakban. A bolognai többciklusú képzés szakstruktúrája működésének első tapasztalatai alapján egyértelműen körvonalazódtak azok az érvek, amelyek indokolttá teszik a vendéglátás szak különválasztását a jövőben, és egy olyan multidiszciplináris szakként való megjelenítését, amely a gazdálkodástudományok mellett – a munkaerőpiac határozott kívánságának megfelelően – markánsabban kapcsolódik egyebek mellett az élelméztudományhoz is. A jelenlegi képzési struktúrában – amelynek alapját a más szakokkal egységes üzleti képzési modul, illetve a turizmus területén oktandó, országosan nagyjából megegyező modulok adják – növekszik a szakirányok jelentősége.

Szükség van az oktatott tematikák, tankönyvek és oktatási módszerek állandó korszerűsítésére, a szakmában dolgozó, gyakorlattal és pedagógiai ismeretekkel rendelkező szakemberek folyamatos bevonására az oktatásba. A turizmus és a vendéglátás területén kiemelt jelentősége van az idegen nyelvek ismeretének, ezért mérlegelni kell a középfokú nyelvvizsga felvételi követelményre történő visszaállíthatóságát.

A turisztikai képzés egyes alrendszerei képzési oldalról is összefüggenek, ezért az összes érintett bevonásával célszerűnek tartjuk a szakképzés gondjainak hasonló tanácskozás keretében való áttekintését.

A résztvevők támogatták a konferencián megkezdett párbeszéd folytatásának és rendszeressé tételének gondolatát, beleértve egy, a turizmusoktatással foglalkozó szakmai szövetség létrehozását, amelynek képviselőjét delegálnák az NTB-be. Ez fórumot teremthet a turizmusoktatásban érintett összes szereplő párbeszédéhez, biztosíthatja a turizmusgazdaság igényeinek folyamatos érvényre juttatását az egyes képzési szinteken, valamint a turizmusképzés hangsúlyosabb megjelenítését az oktatás rendszerének egészén belül.

Az alábbi összeállításunkban közöljük dr. Jandala Csilla cikkét, amely a Nemzeti Turisztikai Bizottság felkérésére készült tanulmány rövidített változata. Közreadjuk továbbá dr. Szalók Csilla és Kővári István írását, amelyben a turisztikai felsőoktatással kapcsolatos, a szakmai közvéleményben napjainkban gyakran elhangzó állításokról fejtik ki álláspontjukat, hogy további közös gondolkodásra, összefogásra ösztönözzenek.

¹ Címzetes főiskolai tanár, a Budapesti Gazdasági Főiskola Gazdasági Tanács elnöke, a Magyar Szállodaszövetség ügyvezetés tagja, e-mail: niklai@karpatia.hu.